

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

341.224.075

Szerző:

Cím:

Pest és a Fekete-tenger

Forrás:

Pesti napló

Bp.
(Hely)1918. VII. 11
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Típus

Idő

1918

Személy

Helyszám

Pest és a Fekete-tenger

(Száz éves aktualitás)

Olvasunk arról, hogy a nemzetközi Duna-nyugózték és hogy e kereskedésnek visszaadja vállalatnak finansziális háttérében, amelynek a bizottság Budapestet választotta székhelyül, megeredeti függetlenségét. E cél szolgálatába kell állni Dunahajózás megjavításán kívül az a messzemendő azokról az aspirációkról, amelyek Dunahajózás-taniok az összes népeknek erejüket, érdekeiknek terve volt, hogy Magyarországot és hazánkon át sunknak a Fekete-tengerig való biztosítását kíván-aránylagos feláldozása árán is. Amíg azonban el-Közép-Európát a Dunán keresztül hozza kapcsolják. E tervek és e követelések nem mai keletűek, érkezik a döntés a harcban, a kereskedelem ki-latba a Fekete-tengerrel, az alsó dunamenti országokkal, valamint Törökországgal és Oroszországgal.

Száz-százhusz év előtt — még Széchenyi korátcsuszik azoknak a nemzeteknek kezéből, amelyeket gokkal, valamint Törökországgal és Oroszországgal.

Megelőzőleg — már konkrét formában bukkantakaddig leginkább kedvelt, új utakat vág magának és fel. Így Pesten megtelepedett triezsti vállalkozókiféle, hogy soha többé nem tér vissza. A kereske- megvalósulni, mert időközben ismét fellángolt a

1812. október 20-án felkes felhivást hocsátottakdelem története azonos a nemzetek fejlődésének napoleoni-háborúk tüze. Sem az, sem a háboru- után bekövetkezett kereskedelmi pangás, valamint a katasztrófászerű pénzdevalváció nem volt alkal- mely a terv megvalósítására. Az eszme azonban nem aludt el, sőt akadt egy olyan terjesztője, aki tudományosan is, de a praktikus kereskedelem szempontjából is alaposan meg tudta indokolni.

szét oly célból, hogy egy „Neue Schiffahrts-történetével... Magyarországnak pompás kiá- szűkségeit egy keletkezőfélben levő ipar valódi

Unternehmung zu Pesth“ alakítottassék s ennéktása van egy boldog jövőre, mert hiszen dusla- szolgáltatába állítottassék az az újfajta hajótipus, kodik mindenféle termelvényben, tekintélyes fo- hozott Európának ez első folyója, a legváltozatosabb vál- melynek feltalálóját a felhivás alapján Clemens-féle hálóznak be, munkára és haladásra alkalma- szó az állalkozások számára nyit alkalmat... Hajózás

Mihály hajóskapitányban és hajóépítőben vélemény lakja és olyan szomszédai vannak, amelyek megnevezhetni. szükségletei egy keletkezőfélben levő ipar valódi

A Clemens-féle hajók vitorlászajók voltak, laplálékúul szolgáltak. Egyezgőben a Duna amelyeket egy lovak által mozgásba hozott Európának ez első folyója, a legváltozatosabb vál- hengerkerék-szerkezet alkalmazással tett az állalkozások számára nyit alkalmat... Hajózás ellenében való haladásra is. A felhivás kifejté vállalatunkból igen nagy haszón származik az or- hogy csak a hozzá nem értők állíthatják azt, hogy szágra, mert a hajók előállítására jóformán minden a Dunán nem lehet vitorlával közlekedni. (Errő kézművest foglalkoztat és számos termelvény- mindenki manap is meggyőződhetik.) Ez nagyennek következtében nagyobb értékhez jut. Szlavó mértékű haladás a maradi vontatással szembeni és a Drávanente tőlgyfát szolgáltathatnak

amelynek még azzal a nehézséggel is meg kelugy hogy nem lennének rászorulva a külföld nyo- Kővárosban a Duna egész hosszában nincsmoruk koraadt hajóbordáira, amelyekért oly so- küzdenie, hogy a Duna egész hosszában nincsmoruk koraadt hajóbordáira, amelyekért oly so- bgyd művészetek és a világbölcsesség doktorának nevezni magát könyvében, amelyet a pesti városi tanácsnak ajánl. Cseh származásu ember volt, aki

— ha csakugyan bevált az a bizonyos kerék-Állatban az a célunk, hogy mindenkül felkaro- azonban Pesten telepedett le és életét annak a gondolatnak szentelte, hogy Pestet a dunai hajózás az európai kereskedés gócpontjává tegye. Maga

szerkezet, melyben nem nehéz a gróljunk. Földbirtokosok, kereskedők, gyárosok, művés- az európai kereskedés gócpontjává tegye. Maga

Batthyány Tódor találomnyára ismernünk —szek és iparosok mind beláthatják, hogy az ő éa könyv 1820-ban jelent meg, szerző azonban el- mindenesetre olyan volt, amelyre a vállalkozókról van szó — ha szabad egy pillantást vetünkondja, hogy tervei régebbi keletűek és hogy

kozók, e józanesszű, hideg számításu kereskedőhá jövőbe — valóban nem átom az a kép, amely azok megvalósítását II. József császártól várta. az uralkodó halála után harminc évnek kellett

tervüket ráépíthették. Halljuk már most, mőDunát vitorlásokkal borítottan mutatja be, partijá- Az uralkodó halála után harminc évnek kellett

ígérnek a triezstiek azidőtájt, amikor Napoleon étegyes városokat a tengerparti városokéhoz huztatni, míg a könyv napvilágot láthatott. A gon- dolat azonban semmit sem vesztett frissességéből.

Ferenc császár barátsága idejében a világháborusonlő tekintélylyel.“ A könyv annyira aktuális, hogy Wersak indoko- lása mintegy azoknak az okoknak és adatoknak

nyugvóponthoz látszott érkezni.

„A tengerék szabadságáért folytatott örösi- kohaotott, amennyiben Clemens Mihály 1790-ből- lása mintegy azoknak az okoknak és adatoknak

küzdelem — írják — a szárazföldön olyan válto- egy Eszéken épült hajójával a Dunán keresztül a

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

zásokat eredményezett, amelyek évszázadokra Földközi-tengerre vitt egy hajórakomány magyar visszamenőleg párhuzam ritkítják. E küzdelembuzát és azután ugyanazzal a hajóval a Fekete-nagy célja az volt, hogy szétszakítsa azokat a lán-tengeren s a Dunán ismét visszatért. Guillianicokat, amelyek Európa kereskedelmét mindeztideg Antal és Chiozza Péter trieszti üzletemberek voltak

XX megismétlése gyanánt tűnik fel, amelyeket nap-nap után olvasunk a mai hírlapi közleményekben.

A Fekete-tengerhez való kapcsolódást ajánlja mindenekeztől az ut könnyüségé és közelsége. Kelet és Nyugat ezuton cserélhetik ki egymással termelvényeiket legalkalmasabban. E csereforgalom középpontjában áll maga Pest városa, amely ennek következtében hivatott arra, hogy a legkiválóbb helyet foglalja el a kereskedelmi városok között.

Nem megvetendő Magyarország közvetlen érdekeltisége sem. Az ország természeti kincsei és termelvényei egy szebb jövő előtt állanak. Különösen nagy súlyt kell fektetni a borkivitelre, amelyet Schweighardt lovag kezdeményezésére az osztrák északi kereskedelmi társaság akart megszervezni, ezt a vállalkozást azonban a háboru megakasztotta. De kivetheti Magyarország részét abból a kivitelből is, amelyet a Keletnek ipari készítményekben való szegénysége tenne eredményessé. Így különösen vaseműek, keramikai tárgyak, üveg, textilneműek azok, amelyek kiviteléből a monarchia és ennek kapcsán Magyarország hasznot remélhet. Ezzel szemben számos hasznos termelvény jöhet be Oroszországból és Oroszország közvetítésével a tatár, perzsa és kínai birodalomból. Így a többi közt len és kender, badián, rebarbara, tea, kaviár, bőrök és szőrmék, a török birodalomból pedig selyem, teveszőr, rizskása, fűszerek, kávé, cukor, datolya, szalmiák, dohány, méz, viasz, borax, gummi, továbbá szarvasmarha, disznó, ló és kecske, amiből Moldva és Oláhország is kivetheti, mint importáló, a maga részét.

Nem kicsinylendő Magyarország szerepe a transitó-kereskedelem terén, mert hiszen Németországnak, Svájcnak s az egyéb európai államoknak keletre irányuló kereskedelme is erre tereledhetnék. Pesten át özönlének az ipari árucikk a Keletre és viszont a keleti nyerstermelvény nyugat felé. Ilyképpen „Pest városát érné az a tisztesség és haszon, hogy nemcsak központtá válnék ebben a csodálatraméltó műben Németország és Törökország között, hanem egyszersmind irányítója lehetne megannyi állam és nép kereskedelmének.”

Látjuk tehát, hogy Wersak éles szemmel és Magyarországot szerető szívvel nézett a jövőbe. Izzive szólalt meg akkor, amikor Pestet már is Erdemesnek tünteti fel e kiváló szerepre.

„Allításaimat igazolja — írja — Pest városának előnyös fekvése és már jelenleg is igen élénk forgalma. A Duna balpartján fekszik, csaknem egyforma távolságban a Duna eredetétől, valamint Kilianovától, hol a Duna a Fekete-tengerbe ömlik. Ilyképpen Pestet középpontnak tekinthetjük Dél-Németország, az osztrák örökös tartományok és a Török-Birodalom között. Ez a fenséges folyó, Európának legnagyobb folyója, miután még az osztrák örökös tartományokba való lépése előtt több hajózható folyót vett fel magába, csak itt mutatkozik igazi nagyságában és méltóságában. Itt lehet csak igazában jelentékeny hajókat meg rakni oly célból, hogy Törökországba és a Fekete-tengerre menjenek. Pest egyszersmind a magyar királyságnak igazi központja, ahol az országnak minden termelvénye összefjön, s ahonnan mindezt szárazon és vizen szét is lehet küldeni az országra. Itt találja a dunai hajós a legbiztosabb partot s a legügyesebb munkásokat, ha hajóját ki akarja javíttatni. És ha a szenvedett fáradsalmakból felüldülni akar, itt találja a legalkalmasabb helyet, ahol a kitűnő törvények és a lakosoknak humanus viselkedése nemcsak megóvják őt mindennemű kellemetlenségtől, sőt, ha szükséges, még segítségben is részesítik.”

Ha sok mindenben igaza is volt a derék Wersaknak, egyben nem: a cél és az eszközök összemérésében. A gőz nélkül való hajózással nem lehetett ezt a problémát megoldani, de még a gőzhajózással sem. Hiszen alig egy évtized múlva nem kisebb ember állott a dunai gőzhajózás élére, mint maga Széchenyi István. Ami emberileg lehetséges volt, azt ő keresztülvitte. Ma is az ő nyomdokain haladunk, de még nem vagyunk a Fekete-tengernél. A világháboru talán hozzásegít bennünket abhoz, hogy egy derék pesti ember föntudatosági álmát megvalósítsa. De az álmom nem volt belátnak. Lissz László